

[Udenrigsministeren]

må overveje, hvordan vi kan indrette vores udviklingsbistand på en sådan måde, at den fremmer en hurtig økonomisk vækst og samtidig bidrager til en udvikling, der er bæredygtig også på lang sigt. Det handler så at sige om at genoprette og bevare den økologisk-økonomiske »betalingsbalance«. Kommissionen mener, at det faktisk er muligt at skabe global økonomisk vækst og bekæmpe fattigdommen i den tredje verden inden for rammerne af en sådan balanceret udviklingsstrategi. Og for dansk ulandsbistand må det være en udfordring at tilrettelægge bistandsaktiviteterne sådan, at de i videst mulig udstrækning bidrager til opfyldelsen af dette mål. Ingen – og da allermindst Brundtland-kommissionen – forestiller sig, at dette kan klares med snuptagsløsninger.

Omkring halvdelen af vores samlede ulandsbistand kanaliseres som bekendt gennem de multilaterale organisationer. Det må derfor være en selvfølge, at vi fra dansk side inden for hver eneste af disse organisationer forsøger at slå til lyd for en gennemførelse af de grundholdninger, som Brundtland-kommissionen har påvist nødvendigheden af. Erfaringen viser, at det kan være en lang og sej, ja undertiden en udsigtsløs proces for små donorlande som Danmark at trænge igennem med en politisk påvirkning, som er i overensstemmelse med nordisk bistandsfilosofi. I det internationale bistandsbureaukrati kan der være langt fra de politiske hensigts-erklæringer til konkret handling.

Det område, hvor vi bedst vil være i stand til selv at præge indsatsen kvalitativt på en sådan måde, at danske bistandsmidler kommer til at bidrage til en bæredygtig udvikling, er selvsagt den bilaterale bistand: projektbistand, statslån og bundne gaver, bistand i form af blandede kreditter og bistand ydet gennem private danske organisationer. På disse områder har vi ikke blot en naturlig forpligtelse til, men også reel mulighed for at sikre, at økologiske hensyn og miljøkonsekvensvurderinger i videste forstand inddrages både i den overordnede planlægning af bistanden og i gennemførelsen af de enkelte projekter.

I forbindelse med den føromtalte omstrukturering af Danida skete der også en styrkelse af Danidas sektorfaglige fagkundskab på de områder, som er mest relevante i denne sammenhæng: økologi og agerskovbrug.

Hensigten hermed var som bekendt ikke at forsøge at klare alle faglige vurderinger på disse områder inden for Danidas egne vægge, men at skabe grundlag for et nært samspil med den eksterne faglige ekspertise rundt om i landet: på læreanstalter, i miljøorganisationer og andre steder.

Det er vigtigt at have for øje, at det primære sigte ikke skal være hverken at bremse den økonomiske udvikling eller at omdanne udviklingsbistanden til miljøbistand i snæver forstand, f.eks. i form af forureningsbekæmpelse eller rene konserverings- eller naturbeskyttelsesprogrammer. Som det så klart beskrives i Brundtland-kommissionens rapport, gælder det derimod om at fremme den produktivitet, vækst og udvikling, som er den eneste mulige vej ud af fattigdommen. Den generelle økonomiske udvikling – og dermed også den bistand, der tager sigte på at fremme den – må tilpasses de naturgivne rammer. Det er derfor, at miljøaspekterne ikke kan behandles som et isoleret fænomen, men må behandles som et fuldt integreret grundvilkår for bistandssamarbejdet.

Med henblik herpå vil jeg snarest muligt lade Danida iværksætte arbejdet med udarbejdelsen af en egentlig miljøhandlingsplan på bistandsområdet. Miljøhandlingsplanen vil foruden en overordnet strategi komme til at omfatte dels de centrale bistandssektorer, herunder landbrug, vandforsyning og infrastruktur, dels konkrete handlingsplaner for de vigtigste samarbejdslande og enkelte regioner som f.eks. Sudan-Sahel-området, dvs. det bælte af lande syd for Sahara, som strækker sig fra Kap Verde i vest til Somalia i øst.

Uden at ville foregribe resultatet af de forestående analyser og vurderinger af forudsætninger og muligheder for en samlet dansk miljøintegreret udviklingsindsats i Sahelområdet kan der dog være grund til at trække nogle principielle betragtninger frem, som også har mere generel betydning for tilrettelæggelsen af de kommende års danske ulandsbistand.

Fra dansk side ønsker vi at gøre en indsats, der ikke blot fremstår som en symbolsk håndsrækning til mennesker i dyb nød, men også som et bidrag til at udnytte og udvikle de produktive ressourcer, som også de fattigste lande besidder. Derfor er det ikke nok at forsøge at standse ørkenens fremmarch ved at sætte ind med den mest egnede knowhow